

Riktlinje för säkerhetsskydd

LIDKÖPINGS KOMMUN

Antagen av Kommunstyrelsen 2023-09-06

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunstyrelsen
Fastställt, datum:	2023-09-06
Dokumentsansvarig:	Säkerhetsskyddschef
Ansvarig för revidering:	Säkerhetsskyddschef
Gäller för:	Lidköpings kommun
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehållsförteckning

Dokumentinformation	2
1. Bakgrund	4
2. Syfte.....	4
3. Mål	4
4. Säkerhetsskydd	4
4.1 Säkerhetskänslig verksamhet	5
4.1.1 Konsekvensnivåer	5
4.2 Tystnadsplikt och sekretess	6
4.3 Säkerhets- och skyddsåtgärder.....	6
4.3.1 Säkerhetsskyddsanalys	6
4.3.2 Befattningsanalys	6
4.3.3 Säkerhetsskyddsplan.....	7
4.3.4 Särskild säkerhetsskyddsbedömning	7
4.3.5. Fysisk säkerhet med tillträdesbegränsning.....	7
4.3.6 Informationssäkerhet	7
4.3.7 Personalsäkerhet med säkerhetsprövning	8
4.3.8 Behörighet	8
4.3.9 Säkerhetsskyddsavtal.....	8
4.3.10 Utbildning.....	8
4.3.11 Inventering	8
5. Organisation, roller och ansvar	8

1. Bakgrund

Denna riktlinje riktar sig till verksamheter inom Lidköpings kommun som bedriver säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslag (2018:585), säkerhetsskyddsförordning (2021:955) och Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1). Sekretess gällande säkerhetsskydd regleras i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Säkerhetsskydd innebär i korthet förebyggande åtgärder för att skydda Sveriges säkerhet. Syftet är primärt att ge skydd mot antagonistiska angrepp såsom spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott mot Sveriges säkerhet.

2. Syfte

Arbetet med säkerhetsskydd genomförs för att minimera risken för uppsåtlig eller oavsiktlig röjning av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Denna riktlinje syftar till att skapa gemensam inriktning och samsyn för Lidköpings kommuns säkerhetsskydd samt tydliggöra ansvar och övergripande krav. Den fastställer och beskriver hur arbetet med säkerhetsskydd ska bedrivas inom kommunen.

Bestämmelserna i denna riktlinje kompletteras med rutiner som närmare beskriver olika delar av säkerhetsskyddsarbetet.

3. Mål

Riktlinjen ska ge verksamheter inom kommunen som bedriver säkerhetskänslig verksamhet tydlighet kring arbetet med säkerhetsskydd. Arbetet med säkerhetsskydd i Lidköpings kommun ska bedrivas samordnat, utvecklas över tid och utvärderas i samband med uppdatering av säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan.

De delar av kommunen som berörs ska säkerställa att resurser och kompetens finns tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet. I riktlinjen tydliggörs grundläggande vad säkerhetsskydd är, organisation, ansvar och vilka säkerhets- och skyddsåtgärder som krävs vid säkerhetskänslig verksamhet.

4. Säkerhetsskydd

Med säkerhetsskydd avses enligt säkerhetsskyddslagen:

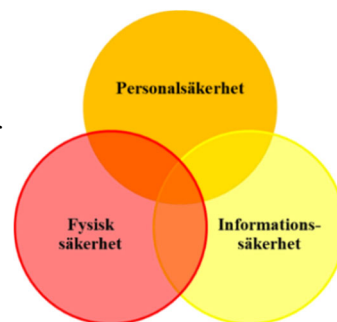
- Skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten.
- Skydd av uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter).

Säkerhetsskyddet ska utifrån detta särskilt beakta och förebygga:

- Informationssäkerhet ska:
 1. förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter obehörigen röjs, ändras, görs otillgängliga eller förstörs, och

2. förebygga skadlig inverkan i övrigt på uppgifter och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet.

- Fysisk säkerhet ska:
 1. förebygga att obehöriga får tillträde till områden, byggnader och anläggningar eller objekt där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller där säkerhetskänslig verksamhet i övrigt bedrivs, och
 2. förebygga skadlig inverkan på sådana områden, byggnader, anläggningar eller objekt som avses i 1.
- Personalsäkerhet ska:
 1. förebygga att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i en verksamhet där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller i en verksamhet som av någon annan anledning är säkerhetskänslig, och
 2. säkerställa att de som deltar i säkerhetskänslig verksamhet har tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddslagen skyddar verksamheter som har betydelse för Sveriges säkerhet ur ett nationellt perspektiv. Detta innebär att många verksamheter i en kommun kan vara samhällsviktiga utan att de för den sakens skull anses som säkerhetskänsliga i säkerhetsskyddslagens mening. Säkerhetsskyddet måste vara heltäckande vilket kan innebära ökade kostnader, minskad effektivitet och ökad administration.

4.1 Säkerhetskänslig verksamhet

Säkerhetskänslig verksamhet är en sådan verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Uttrycket "Sveriges säkerhet" tar sikte på sådant som är av grundläggande betydelse för Sverige såsom försvaret, det demokratiska statsskicket, rättsväsendet och samhällsviktiga verksamheter som är av betydelse ur ett nationellt perspektiv.

Enligt säkerhetsskyddslagen ska verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet utan dröjsmål anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Därefter tillhandahåller Säkerhetspolisen, om det inte bedöms olämpligt, beskrivningar av dimensionerande antagonistiska förmågor (DAF) enligt PMFS 2022:1.

4.1.1 Konsekvensnivåer

Skyddsvärden som anläggningar, objekt, system, egendom, uppgifter och andra tillgångar ska bedömas utifrån den skada en antagonistisk handling kan medföra för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och anläggningar, objekt, system och egendom bedöms enligt samma konsekvensnivå men med olika benämningar.

Konsekvens för Sveriges säkerhet	Anläggningar, objekt, system osv.	Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter
Synnerlig allvarlig skada för Sveriges säkerhet	Nivå A	Kvalificerat hemlig
Allvarlig skada för Sveriges säkerhet	Nivå B	Hemlig
Inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet	Nivå C	Konfidentiell
Endast ringa skada för Sveriges säkerhet	Nivå D	Begränsat hemlig
<i>Ingen skada på Sveriges säkerhet</i>		

4.2 Tystnadsplikt och sekretess

För säkerhetskänsliga verksamheter som bedrivs i offentlig regi gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I säkerhetsskyddslagen finns särskilda bestämmelser om tystnadsplikten hos enskilda verksamhetsutövare. Personal som på grund av sin anställning eller på annat sätt har deltagit eller deltar i säkerhetskänslig verksamhet får inte röja säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Personer som får ta del av uppgifter under en säkerhetsprövning får inte obehörigen röja säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

4.3 Säkerhets- och skyddsåtgärder

Säkerhetsskyddet indelas övergripande i olika delar för säkerhets- och skyddsåtgärder.

4.3.1 Säkerhetsskyddsanalys

För att hitta en väl avvägd nivå för säkerhetsskyddet ska verksamhetsutövare göra en säkerhetsskyddsanalys. Även om verksamheten är liten kan processen för att genomföra och uppdatera en säkerhetsskyddsanalys vara omfattande. Att genomföra en säkerhetsskyddsanalys innebär att verksamheten identifierar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vad som i övrigt behöver ett säkerhetsskydd utifrån Sveriges säkerhet samt de hot och sårbarheter som finns kopplade till detta. Säkerhetsskyddsanalysen ska innehålla en bedömning av vilka säkerhetsskyddsåtgärder som är nödvändiga. Den utgår från konsekvenserna av händelse och skiljer sig därför något från sannolikhetsbaserade analyser. Analysen ska hållas uppdateras vid behov, minst en gång vartannat år.

Säkerhetsskyddsanalysen kan övergripande sammanfattas i tre frågor:

4.3.2 Befattningsanalys

Utifrån säkerhetsskyddsanalys och särskild säkerhetsskyddsbedömning beslutas vilka befattningar eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten som ska inplaceras i säkerhetsklass och vilka befattningar som ska säkerhetsprövas utan

placering i säkerhetsklass. Bedömningen ska resultera i en förteckning över vilka som ska delta i den säkerhetskänsliga verksamheten.

4.3.3 Säkerhetsskyddsplan

Efter att en säkerhetsskyddsanalys är fastställd ska det upprättas en säkerhetsskyddsplan. Planen ska utifrån säkerhetsskyddsanalysen tydliggöra vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas. Det ska framgå vilka som ansvarar för åtgärderna.

4.3.4 Särskild säkerhetsskyddsbedömning

Ska göras när det ska genomföras ett förfarande där kravet finns att upprätta ett säkerhetsskyddsavtal, här kan det också behöva sökas samråd med tillsynsmyndigheten om vissa kriterier uppfylls. Det ska även genomföras en säkerhetsskyddsbedömning om kommunen ska överlåta hela eller någon del av den säkerhetskänsliga verksamheten, eller egendom som har betydelse för Sveriges säkerhet eller ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Innan ett informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet tas i drift ska det genom en särskild säkerhetsskyddsbedömning tas ställning till vilka säkerhetskrav i systemet som är motiverade och se till att säkerhetsskyddet utformas så att dessa krav tillgodoses.

4.3.5. Fysisk säkerhet med tillträdesbegränsning

Fysisk säkerhet innebär att hindra obehöriga att få tillgång till olika områden, till exempel platser eller anläggningar där det finns skyddsvärda uppgifter eller där det bedrivs verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet. Fysisk säkerhet kan också användas för att förhindra terrorattentat samt skydda personer eller egendom mot angrepp och brott. Det grundläggande ska vara att det finns funktioner för att upptäcka, försvåra och hantera obehörigt tillträde och skadlig inverkan utifrån ett identifierat säkerhetsskyddsbehov.

4.3.6 Informationssäkerhet

Informationssäkerhet syftar till att skydda information så att den inte sprids till obehöriga, att ingen obehörig kan ändra informationen och att den som ska använda informationen alltid kommer åt den. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (även benämnt hemliga handlingar) ska hanteras på ett korrekt sätt enligt gällande lagstiftning och kommunens rutiner för säkerhetsskyddsklassificerad information och kommunens övriga bestämmelser samt rutiner för informationssäkerhet.

Uppgifter som ska skyddas är uppgifter som rör Sveriges säkerhet och avser uppgifter som angår verksamhet för att försvara landet, planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller uppgift som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för Sveriges säkerhet om uppgiften röjs. Det kan vara uppgifter om den egna verksamheten eller uppgifter som inkommer från andra aktörer. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter delas in i säkerhetsskyddsklasser utifrån den skada som ett röjande av uppgiften kan medföra för Sveriges säkerhet. Bedömning kring aggregerade eller ackumulerade uppgifters skyddsvärde ska också beaktas, se bild under kapitel 4.1.1 Konsekvensnivåer.

4.3.7 Personalsäkerhet med säkerhetsprövning

Den som anställs, är anställd eller som på annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet ska genomgå säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585). Detta för att klargöra om personen är lojal och pålitlig när det kommer till de intressen som skyddas av denna lag samt ur säkerhetssynpunkt.

4.3.8 Behörighet

För vara behörig och ta del av säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerade handlingar samt uppgifter krävs att personen har fått tillräcklig utbildning inom säkerhetsskydd, anses lämplig ur säkerhetsskyddssynpunkt att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information (säkerhetsprövad och eventuellt inplacerad i säkerhetsklass) och behöver informationen för sin tjänsteutövning. Den som ges behörighet ska även upplysas om vad sekretessen omfattar.

4.3.9 Säkerhetsskyddsavtal

Enligt säkerhetsskyddslagstiftningen ska kommunen innan denne ska genomföra en upphandling eller ska inleda en samverkan eller ett samarbete med en annan aktör ingå ett säkerhetsskyddsavtal med aktören om aktören får tillgång till;

1. säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller
2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Kommunen ska även ingå ett säkerhetsskyddsavtal med en underleverantör som anlitas för att utföra den andra aktörens åtagande, om underleverantören genom sitt uppdrag kan få en sådan tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten.

Innan säkerhetsskyddsavtal ingås ska det även göras en särskild säkerhetsskyddsbedömning, lämplighetsprövning och ett samråd med tillsynsmyndigheten.

4.3.10 Utbildning

Behörig personal eller deltagare inom säkerhetskänslig verksamhet ska få information och utbildning gällande arbetsuppgifter och ansvar inom säkerhetsskydd. Syftet är att personalen ska göra bättre bedömningar av skyddsåtgärder mot olika slags hot.

4.3.11 Inventering

Säkerhetsskyddsklassificerade handlingar i säkerhetsskyddsklassen kvalificerat hemlig ska inventeras minst en gång per år. Inventering av säkerhetsskyddsklassificerade fysiska handlingar i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller hemlig ska ske minst en gång per år. Lagringsmedier som innehåller uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre ska inventeras minst en gång per år.

5. Organisation, roller och ansvar

Detta dokument ska läsas jämte kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning.

Organisationsdel	Roller och ansvar
Kommunstyrelsen	• Ska delta i utbildningar inom säkerhetsskydd. • Antar Riktlinje för säkerhetsskydd, Lidköpings kommun. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
Kommundirektör	• Ansvarar för att leda verksamheten. • Fastställer säkerhetsskyddsanalysen. • Deltar i utbildningar inom säkerhetsskydd. • Utser säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschef samt biträdande signalskyddschef. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
Säkerhetsskyddschef	• Säkerhetsskyddschefen rapporterar direkt till kommundirektör. • Ansvarar för det övergripande arbetet med säkerhetsskyddprocessens olika delar. • Ansvarar för kontroll och tillsyn för säkerhetsskyddet och att det bedrivs i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftning och styrande dokument i Lidköpings kommun. • Är primär kontaktperson i säkerhetsskyddsfrågor gentemot Säkerhetspolisen och tillsynsmyndighet. • Ansvarar för att det finns övergripande dokument för säkerhetsskydd i kommunen. • Samordnar och leder arbetet med en kommunövergripande dokumenterad säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan. • Fastställer befattningsanalys, säkerhetsskyddsplan och särskild säkerhetsskyddsbedömning. • Beslutar om vem som får ta del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och handlingar. • Ansvarar för utvärdering av säkerhetshotande händelse, verksamhet och incidentrapportering till tillsynsmyndighet. • Ansvarar för genomförande av inventering av

	säkerhetsskyddsklassificerade handlingar. • Deltar i utbildningar inom säkerhetsskydd. • Ska säkerställa att berörd personal ges erforderlig utbildning. • Ansvarar för att säkerhetsskyddsavtal upprättas. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen. • Säkerhetsskyddschefen kan delegera utförandet av delar av sina uppgifter inom säkerhetsenheten.
Biträdande säkerhetsskyddschef	• Utgör ett stöd till säkerhetsskyddschefen vid fullgörande av säkerhetsskyddschefens uppgifter. • Ersätter säkerhetsskyddschefen vid dennes frånvaro. • Se uppgifter för säkerhetsskyddschef.
Sektorchef	• Ansvarar för att den egna verksamheten bedrivs i enlighet med styrande dokument för säkerhetsskyddet i kommunen. • Ansvarar för att avsätta tillräckliga resurser i arbetet med säkerhetsskydd som exempelvis säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan. • Ansvarar för att ha rutiner och funktioner för att upprätthålla kontinuitet i säkerhetskänslig verksamhet. • Ansvarar för att genomföra identifierade säkerhetsskyddsåtgärder inom sin verksamhet. • Ansvarar för att delge säkerhetsskyddschefen information om säkerhetshot och samverka med denne kring sådana hot. • Ansvarar för att till säkerhetsskyddschefen lyfta frågor kring upphandling som kan röra säkerhetskänslig verksamhet. • Ansvarar för att underställd personal som ska hantera säkerhetsskyddsklassificerade handlingar och uppgifter har utbildning inom säkerhetsskydd. • Ansvarar för att till säkerhetsskyddschefen anmäla sådana förändringar i egen verksamhet som kan påverka säkerhetskänslig verksamhet.

	• Ansvarar för att till säkerhetsskyddschefen anmäla förändringar i verksamhetssystem som kan påverka säkerhetskänslig verksamhet. • Deltar i utbildningar inom säkerhetsskydd. • Ansvarar för att berörd personal deltar i utbildningar och genomgår säkerhetsprövning. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
Samordnare säkerhetsenheten	• Ansvarar för att till säkerhetsskyddschefen anmäla sådana förändringar i kommunens verksamhet som kan röra säkerhetskänslig verksamhet. • Är sekundär kontaktperson i säkerhetsskyddsfrågor gentemot Säkerhetspolisen och tillsynsmyndighet. • Rapporterar frågor kring säkerhetsskydd till säkerhetsskyddschef. • Ansvarar för interna utbildningar inom säkerhetsskydd. • Deltar i arbete med säkerhetsskyddsanalys. • Deltar i arbete med säkerhetsskyddsplaner. • Stödjer säkerhetsskyddschefen i arbetet att ta fram processer och underlag för styrande dokument för säkerhetsskyddet. • Deltar i utförande av säkerhetsprövning. • Genomför uppföljning och inventering av handlingar samt utbildning till personal som berörs av säkerhetsskyddsfrågorna. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen. • Lämnar förslag till revidering av riktlinjen vid förändringar eller en gång per mandatperiod.
Signalskyddschef	• Då det saknas utbildad signalskyddschef så har Länsstyrelsen organisatoriskt tagit på sig rollen som signalskyddschef för kommunen tills vidare.

Biträdande signalskyddschef	• Ansvarar för att signalskyddsinstruktion finns upprättad och är delgiven behörig personal. • Är i sin roll underställd signalskyddschef och rapporterar till signalskyddschefen. • Ansvarar för kommunens signalskyddsorganisation. • Deltar i utbildning inom säkerhetsskydd. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
HR-chef	• Ansvarar för att bistå vid säkerhetsprövning. • Ansvarar för stöd i hanteringen av personalfrågor som kan uppkomma till följd av säkerhetsprövning. • Deltar i utbildning inom säkerhetsskydd. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
Upphandlare	• Ansvarar för att bistå i upphandlingar som omfattas av krav på säkerhetsskyddad upphandling. • Ansvarar för att meddela säkerhetsskyddschefen om aviserade behov av upphandling som skulle kunna omfattas av krav på säkerhetsskyddad upphandling. • Deltar i utbildning inom säkerhetsskydd. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen
Registrator Kansli	• Är delaktig i hanteringen av den säkerhetsskyddsklassificerade handlingars hela livscykel. Från inkommen eller upprättad handling med diarieföring/registrering till arkivering eller gallring.
Medarbetare som arbetar med uppgifter som omfattas av säkerhetsskydd	• Ansvarar för att arbeta i enlighet med styrande dokument för säkerhetsskyddet i kommunen. • Post som är säkerhetsskyddsklassad information hanteras enligt rutin för säkerhetsskyddsklassificerad handling. • Deltar i utbildning inom säkerhetsskydd. • Vid misstanke om säkerhetshotande incident omedelbart rapportera till

	närmaste chef och säkerhetsskyddschef. • Ansvarar för säkerhetsskyddet i tilldelat arbetsrum eller på egen arbetsplats inklusive tilldelat säkerhetsskåp och andra förvaringsutrymmen. • Ska bidra till att utveckla och upprätthålla en god säkerhetskultur i kommunen.
--	--